

**EN GRÖN
NY GIV** FÖR
SVERIGE
REFORMISTERNA
SAMMANFATTNING

Socialdemokraterna

ÄNTLIGEN - EN SOCIALDEMOKRATISK PLAN FÖR KLIMATET

Sverige kan bli fossilfritt och klimatneutralt inom 15 år. Nyckeln är en storsatsning på en grön och rättvis omställning av industri, infrastruktur och ekonomin i sin helhet. Det handlar om det största jobb- och välfärdsskapande programmet sedan efterkrigstiden. Tillsammans med Reformisternas ekonomisk-politiska reformförslag utgör planen ett kraftfullt paket för grön omställning, stärkt välfärd, minskade klyftor och full sysselsättning: en grön ny giv för Sverige.

En grön ny giv är en plan som tar sig an vår tids två stora utmaningar: klimatkrisen och de växande klyftorna. Den tar vetenskapen på allvar. Samtidigt ingjuter den mod. Den pekar ut en tydlig väg för ett samhällsprojekt som leder till ett nytt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle. Med rapporten presenteras för första gången i svensk politik ett fullt finansierat reformpaket, med 73 styrmedel som täcker hela den svenska ekonomin och visar hur Sverige kan bli klimatneutralt – inte 2045 utan 2035.

Planen utgör en modern, grön tappning av klassisk socialdemokratisk industri- och välfärdspolitik, där staten tar en ledande roll för en samhällsomvandling som gynnar det stora flertalet. Vi behöver komma bort från individualiseringen av klimatfrågan. Klimatkrisen är ett strukturellt problem som bara kan hanteras gemensamt. Det ena benet för planen är en aktiv stat som med morot och piska styr om industrin och ekonomin. Det andra benet är en inkluderande stat som fördelar omställningens kostnader och frukterna av utvecklingen. Förutsättningen är att staten ges finansiellt utrymme att genomföra och möjliggöra de satsningar som krävs.

Internationellt växer legitimiteten för denna politik. Det här syns både i förslaget om en Green Deal inom EU, Joe Bidens offensiva satsningar på grön omställning och stärkt välfärd i USA, och i den bredare internationella diskussionen om en Green New Deal. Det är tydligt att både den ekonomiska politiken och industri- och klimatpolitiken håller på att genomgå ett paradigmskifte. Det här är mycket glädjande. Samtidigt är det avgörande att Sverige hänger med i utvecklingen. Inte bara klimatet utan också jobben, välfärden och vår framtida konkurrenskraft hänger på dom satsningar vi gör under kommande år.

Med vår plan beräknas Sverige bli klimatneutralt redan 2034. För gemene man kommer det att bli möjligt att leva, bo och resa klimatvänligt – oavsett plånbok eller bostadsort. Samtidigt tar Sverige täten i en teknisk utveckling som blivit oundviklig. Lågt räknat beräknas planen leda till 150 000 till 240 000 nya arbets-tillfällen över hela landet. Samtidigt förväntas en rad strategiskt viktiga, gröna industrier växa fram.

En grön och rättvis omställning kostar. Vi räknar med statliga utgifter motsvarande 0,8–1,5 procent av BNP per år under omställningsperioden. Det är mycket pengar. Men det är långt mindre än exempelvis kostnaderna för dagens jobbskatteavdrag. Och satsningarna hjälper inte bara till att rädda klimatet: de skapar jobb, skatteintäkter och konkurrenskraftiga företag. En grön ny giv är en lönsam satsning.

Samtidigt behöver omställningen vara en del av ett bredare löfte: en bättre framtid för det stora flertalet. Därför måste den kombineras med satsningar på välfärd och minskade klyftor. För att lyckas med den dubbla utmaningen krävs både ett nytt finanspolitiskt ramverk och skattereformer

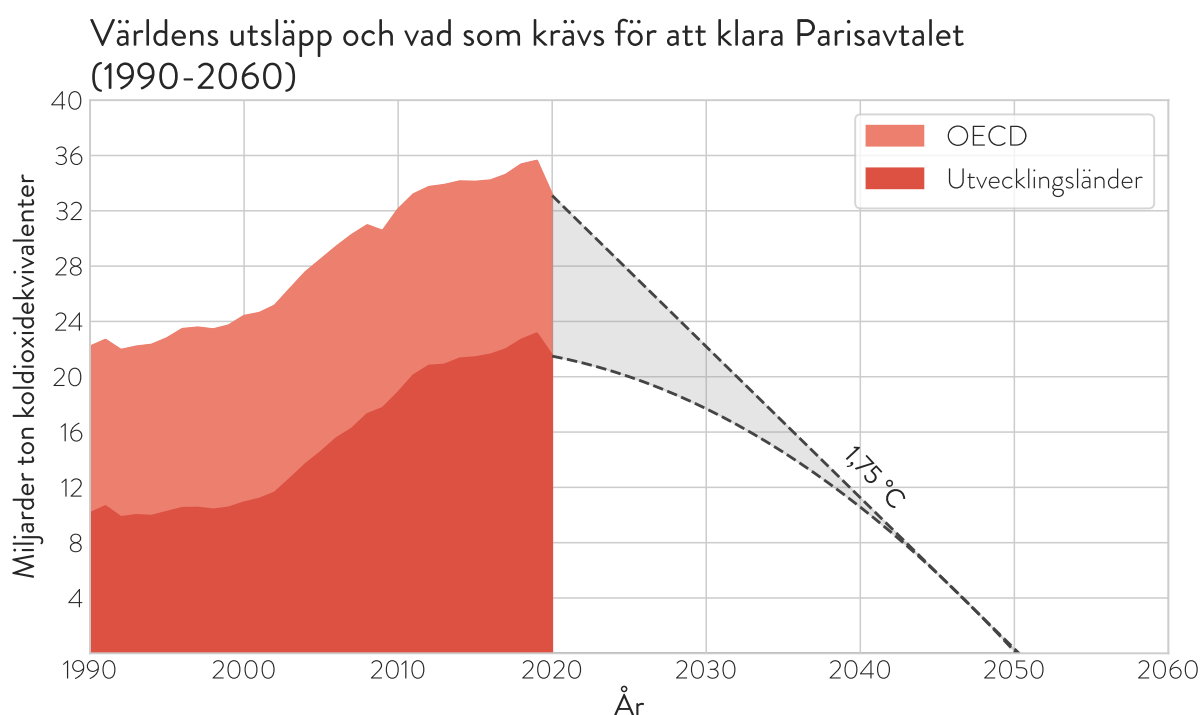
med fokus på höjd skattekvot och ökad jämlikhet. Staten behöver ges utrymme att lånefinansiera samhälls nödvändiga investeringar, samtidigt som välfärden och trygghetssystemen stärks.

Med en grön ny giv för Sverige vill vi höja ambitionsnivån i den politiska debatten. Det behövs en ärlig och uppriktig diskussion om det arbete som krävs för att ta itu med klimatkrisen på allvar och hur omställningen ska finansieras. Vi lägger ribban där den bör ligga: ett fossilfritt, jämlikt och konkurrenskraftigt Sverige år 2035, i linje med Parisavtalet, vetenskapens budskap och socialdemokratins löfte om ett jämlikt samhälle och bättre liv för nästa generation.

SISTA CHANSEN – LÅT OSS TA DEN

2020 slogs åter nya temperaturrekord. Världen är nu 1,2°C varmare än under förindustriell tid. Vi närmar oss i rask takt den smärtgräns mellan 1,5–2°C uppvärmning som världens länder enligt Parisavtalet enats om att till varje pris undvika.

För en hygglig chans att klara Parisavtalets mål behöver utsläppen i världen halveras till 2030 och i princip utraderas till 2050. Kalkylen förutsätter att stora mängder koldioxid i framtiden kan dammsugas ur atmosfären – en uppgift många forskare betvivlar är möjlig. Kalkylen gäller dessutom globalt. Världens tillväxt- och utvecklingsländer kommer inte kunna halvera sina utsläpp till 2030. Det här innebär i praktiken att utsläppen i Sverige och den industrialiserade världen behöver närma sig noll redan under 2030-talet.

Källa: IPCC (2018) och Global Carbon Project (2020)

En grön återhämtning efter coronakrisen utgör sannolikt sista chansen att klara Parisavtalets mål. Idag är Sveriges klimatmål nettonollutsläpp 2045 – det skulle behöva skärpas till 2035. Uppgiften behöver dessutom kombineras med att välfärden stärks och utvecklingen mot växande ekonomiska klyftor bryts, annars kommer en grön omställning inte att få brett stöd.

Utmaningen kan tyckas hopplös. Det är den inte. Orsaken till klimatkrisen är inte att det är omöjligt att ställa om, orsaken är decennier av svag klimatpolitik. I de fall politiken agerat så

har förändringar skett. Det tydligaste exemplet är förnybar energi. Ett fåtal länders satsningar har gjort att sol- och vindkraft idag är billigare än fossil elproduktion i stora delar av världen. Genom politiska insatser har teknikerna kunnat skalas upp och blivit kommersiellt gångbara.

Den förnybara energirevolutionen är den största klimatpolitiska framgången hittills. En grön omställning har förvandlats från en dyrbar dröm till kommersiell möjlighet. Utvecklingen har, tillsammans med höjda priser på utsläpp, lett till att användningen av kol rasar i EU och USA. Samma sak tycks nu vara på väg att hända för oljan. Batteriteknik och elbilar blir allt billigare. Och snart står grön vätgas på tur. Grön teknik håller på att slå ut det fossila.

Den fossila eran är på väg mot sitt slut. Användningen av fossila bränslen pressas av två växande krafter: å ena sidan en obönhörlig teknisk och ekonomisk utveckling, å andra sidan allt starkare opinion. Världens största ekonomier – däribland EU, USA och Kina – räknar nu med att det fossila är borta senast under 2050-talet. Ödesfrågan för klimatet är hur snabbt processen kan skyndas på.

Det här gör omställningen till en existentiell utmaning, inte bara för klimatet utan också för svensk ekonomi. Vår välfärd bygger på sektorer som idag släpper ut stora mängder växthusgaser. Ett misslyckande att ställa om innebär att det i framtiden inte kommer att finnas någon efterfrågan för de produkter vi livnär oss på. En kraftfull klimatpolitik är inte längre en företagsekonomisk nackdel – det är en konkurrensfördel.

NULÄGESBILD AV SVERIGES UTSLÄPP

Sverige brukar lyftas fram för en stark klimatpolitik. Det stämmer – relativt sett. Sverige var tidigt ute med en koldioxidskatt. Vi har en klimatlag, ett klimatpolitiskt ramverk och en ambition att bli en av världens första fossilfria välfärdsstater.

Men här någonstans tar det slut. Sveriges utsläpp minskar alldeles för långsamt. Detta gäller både om vi siktar på nettonollutsläpp 2045 eller om vi menar allvar med Parisavtalet och vill nå nettonollutsläpp 2035. Före pandemin minskade Sveriges utsläpp med 1,5 procent per år. För att klara dagens klimatmål behöver takten öka till 5–8 procent. För att nå nettonollutsläpp under 2030-talet behöver takten öka till 10–16 procent.

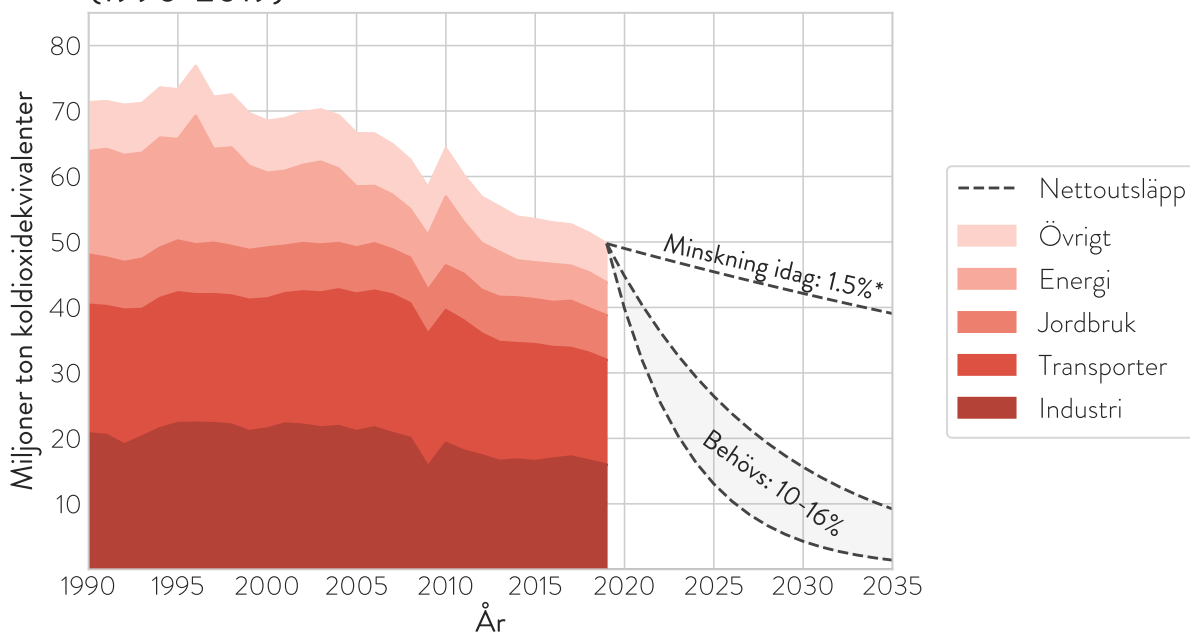
Klimatpolitiska rådet har i ett flertal rapporter påpekat att dagens politik är otillräcklig. Även om alla nuvarande politiska förslag skulle genomföras så kommer vi ändå med bred marginal misslyckas att nå nettonollutsläpp 2045. Klimatpolitiken måste skärpas markant - nu.

Problemet är inte att klimatmålen är omöjliga att uppnå. Problemet är att klimatpolitiken är för svag, underfinansierad och för dåligt samordnad. Sverige har i grund och botten goda förutsättningar att genomföra en grön omställning. Vi är ett rikt land, med gott tekniskt kunnande, rikliga naturresurser och god tillgång till förnybar energi.

Merparten av Sveriges utsläpp kommer från fyra samhällssektorer: industri, transporter, jord- och skogsbruk och energisektorn. Industri och transporter är de stora utsläppsjättarna. Tillsammans står de för över 60 procent av utsläppen. Transportsektorn står för en tredjedel av utsläppen, där personbilar utgör en stor andel. Inom industrin kommer de största utsläppen från järn- och stålindustrin, cementindustrin och raffinaderier.

Den svenska energisektorn är redan näst intill fossilfri. För att lyckas med en grön omställning krävs emellertid både energieffektivisering, förstärkning av elnäten och en omfattande utbyggnad av grön elproduktion, för att möjliggöra en elektrifiering av industri och transporter.

Territoriella utsläpp av växthusgaser (1990-2019)

Källa: Naturvårdsverket (2020)

Utsläppen inom jord- och skogsbruket kommer till stor del från djurhållning, och kan vara svåra att komma åt. Samtidigt finns stora möjligheter att minska utsläppen och öka kolsänkan i mark, skog och vatten, och dessutom skydda den biologiska mångfalden.

För att nå nettonollutsläpp på några få decennier kommer det att krävas så kallade negativa utsläpp. Det här innebär att koldioxid återförs från atmosfären. Det här kan göras på olika sätt, både på naturlig väg, genom att mer kol lagras in i skog och mark, eller på teknisk väg, exempelvis genom att koldioxid från biobränsleeldade kraftverk avskiljs och lagras under mark (bio-CCS). Sverige har goda förutsättningar att skapa negativa utsläpp. Men det kräver statliga satsningar eftersom det inte finns några kommersiella drivkrafter att göra detta.

Den här genomgången handlar om Sveriges territoriella utsläpp. Med detta menas de utsläpp som produceras inom Sveriges gränser. Sverige har emellertid också ett ansvar för de utsläpp vi ger upphov till genom vår samlade konsumtion. De konsumtionsbaserade utsläppen omfattar också utsläpp från import och internationella transporter, vilka kan vara svåra att komma åt med nationella åtgärder. De konsumtionsbaserade utsläppen pekar också på behovet av klimaträttvisa. Beräkningar visar att den rikaste tiondelen av Sveriges befolkning ger upphov till upp till sju gånger högre utsläpp än tiondelen av befolkningen med lägst inkomst.

STATEN BEHÖVER DRIVA PÅ EN GRÖN OMSTÄLLNING...

För att Sverige ska kunna genomföra en rättvis grön omställning i linje med Parisavtalets mål måste staten ta en betydligt aktivare roll. Grunden för en grön ny giv är en aktiv och entreprenöriell stat som med morot och piska driver på en grön omställning av industrin och samhällsekonomin i sin helhet. Detta har de senaste 30 årens marknadsorienterade och passiva klimatpolitik misslyckats med. Det är hög tid för staten att ta på sig ledartröjan.

En aktiv stat som tar sig an samhällets stora utmaningar och tar ansvar för att utveckla lösningar är inget nytt. Utvecklingen av internet och 1960-talets månlandningsprojekt - båda under ledning

av den amerikanska staten - är två exempel. Att sol- och vindkraft idag är konkurrenskraftigt bygger också på statliga satsningar i en handfull länder, från Tyskland och USA till Japan och Kina. Danska statens investeringar i vindkraft sedan 1970-talet har lagt grunden för ett av världens största vindkraftsbolag, Vestas, och gjort vindkraft till en av Danmarks viktigaste exportindustrier. Exemplen är många.

En aktiv grön näringspolitik är inte bara nödvändig för att Sverige ska nå klimatmålen, men också för att förnya och förstärka svensk industri, vilket är avgörande för landets ekonomi och välstånd. Det kräver en uppskalning av dagens satsningar på hållbar infrastruktur och att staten aktivt understödjer en omställning av industri och näringsliv.

För att lyckas behöver statens politik för en grön omställning stärkas rejält. Insatserna behöver samordnas och målmedvetet fokusera på klimatmålen. Framför allt krävs starkt finansiering och ett nytt finanspolitiskt ramverk som ger utrymme för kraftfulla investeringar.

Stora industriföretag kommer att behöva omfattande tillgång till fossilfri el, batterier, vätgas, elektrobränslen och hållbara biobränslen. För att de satsningar som industrin gör ska kunna förverkligas, som fossilfritt stål, utsläppsfri cement och elektrifiering av transporter, så måste staten möta upp med tillräckliga satsningar på utbildning, innovation, infrastruktur och fossilfri energi. Staten måste också möjliggöra kommersialiseringen av ett antal nyckeltekniker som vätgas, elektrobränslen och koldioxidavskiljning och lagring (CCS). Genom klimatneutral offentlig upphandling och reformerad reduktionsplikt kan staten agera som en offensiv kund och skapa efterfrågan på hållbara produkter.

Vi räknar med att staten inledningsvis behöver genomföra och mobilisera investeringar motsvarande drygt 100 miljarder kronor per år. Med hjälp av en statlig investeringsbank kan långsiktig finansiering mobiliseras från den privata sektorn och möjliggöra investeringar i både nya och gamla industrier som behöver ställa om. Detta är avgörande för hela den svenska basindustrins omställning, och kommer också leda till nya industrier.

Samtidigt räcker det inte att det gröna växer. Det krävs också tydlig reglering som visar när utsläppen ska vara borta. Dagens klimatmål behöver skärpas till nettonollutsläpp 2035, försäljning av fossila bränslen förbjudas senast 2035 och bindande utsläppsmål införs för samtliga samhällssektorer. Samtidigt behöver satsningar i fel riktning stoppas. Dagens klimatskadliga subventioner behöver fasas ut och ny lagstiftning och praxis tillse att investeringar och samhällsplanering verkligen följer klimatmålen. Vi räknar med att 13 miljarder kronor per år i klimatskadliga subventioner kan riktas om till klimatsatsningar.

Eftersom förutsättningarna skiljer sig stort mellan olika branscher krävs också specifika lösningar för olika samhällssektorer. Inom transportsektorn krävs satsningar på snabbtåg, kollektivtrafik och riktade stöd som gör det möjligt för alla att resa klimatvänligt; inom energisektorn handlar det om förstärkning av elnäten, energilagring och omfattande energieffektiviseringsprogram av bostadsbestånd och lokaler; och inom jord- och skogsbruk stöd för grön omställning och en storsatsning på ökad inlagring av kol i skog och mark.

... OCH GÖRA OMSTÄLLNINGEN RÄTTVIS

En aktiv, entreprenöriell stat är nödvändig för att driva på en grön strukturomvandling. Men det räcker inte. För att få brett stöd behöver omställningen vara rättvis. En grön omställning utgör den största strukturomvandlingen på länge. Dessutom måste den genomföras efter decennier av växande klyftor. För att lyckas behöver omställningen vara del av ett bredare löfte: om en bättre framtid för det stora flertalet.

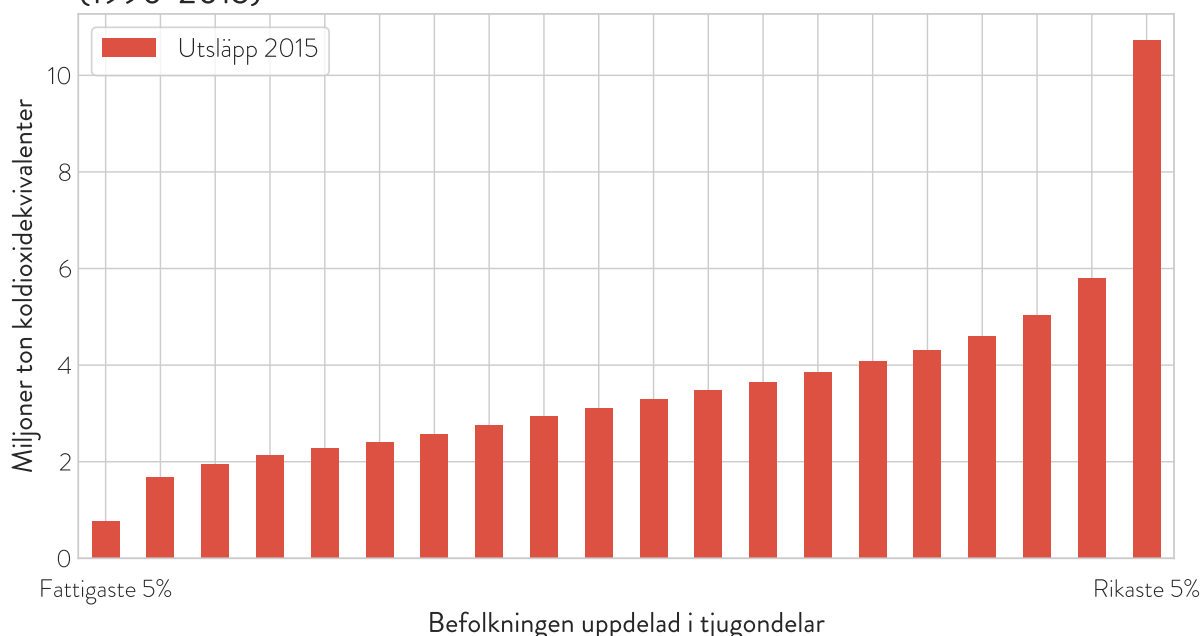
Därför behövs också en inkluderande stat. Den inkluderande statens uppgift är att se till att en grön strukturomvandling inte lämnar någon i sticket, att gröna alternativ kan nyttjas av alla, att de kostnaderna för en grön omställning fördelas på ett solidariskt sätt, och att frukterna av utvecklingen kommer alla till del.

Rätt navigerad kan en grön omställning leda till hundratusentals nya jobb och utgöra en unik möjlighet att nå full sysselsättning. Samtidigt kommer det att försvinna jobb. För att tillvarata den jobbskapande potentialen krävs omfattande utbildningsåtgärder och stärkt arbetsmarknadspolitik. Staten behöver erbjuda vidareutbildning, garantera nya jobb på orter där gamla jobb försvinner och stärka de sociala skyddsnetten för att göra omställningen trygg.

Målet med en rättvis omställning är att alla ska kunna leva ett gott liv utan att förstöra klimatet. Politiken måste göra det möjligt för alla att nyttja klimatvänliga alternativ, oavsett plånbok eller var man råkar bo i landet. Det här kräver satsningar på grön infrastruktur och subventioner av gröna alternativ tills de blivit tillräckligt billiga. Det kan handla om utbyggd kollektivtrafik, upprustning av järnväg, tillgång till laddstolpar i hela landet, subventionerade lån för köp av miljöbilar eller skrotningspremier för gamla, fossildrivna bilar.

På sikt vinner alla på en grön omställning. På kort sikt kommer det emellertid att kosta. Idag saknas finansiering av omställningen. Vi har visserligen en koldioxidskatt. Den är ett viktigt instrument för att ställa om industri och produktion, men ett dåligt instrument fördelningspolitiskt. Skatten tar inte hänsyn till människors skilda förutsättningar, till exempel om vi bor i storstad eller på landsbygden och är beroende av bil. Dessutom är skattebasen tänkt att försvinna. Koldioxidskatten behöver kompletteras med skatter som varaktigt kan finansiera omställningen på ett solidariskt sätt.

Utsläpp bland olika inkomstgrupper
(1990-2015)

Källa: Oxfam (2020)

Bilden visar koldioxidutsläpp för olika inkomstgrupper i Sverige. Den rikaste tiondelen beräknas generera sju gånger högre utsläpp än den fattigaste. Det här handlar inte om att peka finger. I slutändan behöver allas utsläpp närma sig noll. Poängen är att olika grupper har olika ansvar

för klimatproblemet och olika förutsättningar att bidra till en lösning. Klimatfrågan är en klassfråga. Höginkomsttagare har större marginal att bekosta en grön omställning och bär generellt ett större ansvar för utsläppen. Därför föreslår vi att dagens koldioxidskatt kompletteras med en klimatvärnskatt på höga inkomster och en grön arvs- och gåvoskatt.

En rättvis omställning handlar inte bara om att fördela bördor. Det handlar också om att omställningens möjligheter kommer alla till del. En rättvis omställning är omöjlig i ett samhälle där klyftorna växer. Frukterna av utvecklingen behöver helt enkelt fördelas bättre än under gångna decennier. Därför behöver politiken för en grön omställning paras med en bredare agenda, för minskade klyftor och stärkt välfärd i hela landet.

För att lyckas med den här dubbla utmaningen krävs skattereformer med fokus på förmögenheter, kapital och de mest bemedlade. Men framför allt ett nytt finanspolitiskt ramverk. Staten måste kunna låna för att genomföra nödvändiga investeringar, samtidigt som skattemedel frigörs för att stärka välfärden. Utan ett nytt finanspolitiskt ramverk blir det mycket svårt att både genomföra en grön omställning och samtidigt stärka välfärden.

På landsbygden produceras vår mat, energi och råmaterial, och där bevaras till stor del vår biologiska mångfald. Ska vårt samhälle fungera och bli hållbart så måste landsbygden också vara hållbar - ekonomiskt, socialt och ekologiskt. Därför är det rimligt att exempelvis fastighetsskatt från utbyggd vindkraft tillfaller kommunerna och skapar nytta där de står. Den utjämnande skattepolitiken behöver också förändras så att glesbygdskommuner garanteras jämlika och tillräckliga resurser.

VÅR PLAN: EN GRÖN NY GIV FÖR SVERIGE

En grön ny giv för Sverige utgör ett heltäckande program för en rättvis grön omställning på 15 år. Här sammanfattas de 73 reformförslagen. Den underliggande förutsättningen är ett nytt finanspolitiskt ramverk.

”3 åtgärder säkerställer att staten har administrativ och finansiell förmåga att leda omställningen:

- Ett omställningsråd under statsministern samordnar arbetet och ser till att klimatmålen uppnås.
- Långsiktig finansiering säkras för hela omställningsperioden.
- En klimatvärnskatt och grön arvs- och gåvoskatt införs för att stärka finansieringen på ett rättvist sätt.

16 sektorsövergripande åtgärder spänner över hela samhället, sätter stopp för utsläppen och driver på omställningen i flera sektorer:

- Skärp Sveriges klimatmål till nettonollutsläpp år 2035, inför bindande sektorsspecifika mål om klimatneutralitet och kompletterande utsläppsmål för flyget, sjöfarten och konsumtionsrelaterade utsläpp.
- Sätt stoppdatum för försäljning av fossila bränslen och drivmedel senast 2035.
- Avgiftsfinansiera negativa utsläpp via en fond.
- Ställ krav på klimatneutralitet vid offentlig upphandling.
- Fasa ut alla klimatskadliga subventioner för att istället finansiera klimatsatsningar.
- Pröva och ställ krav på att alla investeringar och offentlig samhällsplanering följer klimatmålen.
- Etablera en statlig investeringsbank som kan mobilisera billigt och långsiktigt kapital till omställningsprojekt.

- Stötta kommersialisering av vätgas, elektrobränslen och hållbart producerade biobränslen.
- Säkerställ tillgång till kvalificerad arbetskraft genom omfattande utbildningsinsatser.
- Inför en jobbgaranti för dem som påverkas av omställningen.
- Involvera medborgare och fackföreningsrörelsen i omställningen.
- Tidigarelägg åtgärder för att klimatanpassa Sveriges infrastruktur.
- Verka för en skärpning av EU:s klimatpolitik, inklusive system för utsläppshandel (ETS).
- Minska risken för koldioxidläckage genom att verka för klimattullar och kilometerskatt för tunga transporter inom EU.

Därutöver föreslås 59 kompletterande sektorsspecifika åtgärder varav ett urval listas nedan:

- **Industri:** Utöka tillgången till statligt investeringskapital via investeringsbanken, stimulera utvecklingen av teknik för koldioxidinfångning och främja export av industrins nya hållbara produkter.
- **Transporter:** Förstärk den nationella infrastrukturplanen, ge statligt stöd till utbyggd kollektivtrafik, inför kilometerskatt baserat på körsträcka, reformera reduktionsplikten, inför subventionerade lån för miljöbilar, reformera bonus-malus-systemet för personbilar, inför förbud mot nyförsäljning av personbilar med bensin- och dieselmotorer från 2027, och inför reduktionsplikt för flyg och sjöfart.
- **Jord- och skogsbruk:** Återskapa våtmarker för att öka upptaget av koldioxid och den biologiska mångfalden i svenska marker. Inför ett särskilt klimatmål och avverkningsmål för att balansera behoven av biologisk mångfald, kolsänka och näringsverksamhet i skogen. Sänk avkastningskravet för Sveaskog och skapa ett avgiftsbaserat system för inköp av skyddsvärd skog som kan ersätta markägare som skapar kolsänkor i skog och mark och skogsägare som avsätter skog i klimatreservat. Stötta åtgärder för en förbättrad gödselhantering, stötta hållbar produktion av biomassa, subventionera biodiesel i jordbruket, och utöka marina reservat.
- **Energi:** Bygg ut och förstärk elnätet, genomför ett nationellt energieffektiviseringsprogram, förenkla tillståndsprocesserna för elnät och andra klimatnyttiga etableringar, och lagstadga att utbyggnaden av elsystemet måste följa klimatmålen. Stimulera en snabbare utbyggnadstakt av solex och energilager, låt fastighetsskatten för vindkraftverk tillfalla kommunerna och reformera stödet och skatter för att minska avfallsförbränning. Slutligen, utred ägarförhållandena för det framtida svenska elnätet och ge nya ägardirektiv till Svenska Kraftnät och Vattenfall.”

Reformer för statlig styrning och finansiering av klimatåtgärder

Skapa ett omställningsråd	Säkerställ långsiktig finansiering
Inför en klimatvärnskatt	Utred och inför en grön arvs- och gåvoskatt

Sektorsövergripande styrmedel

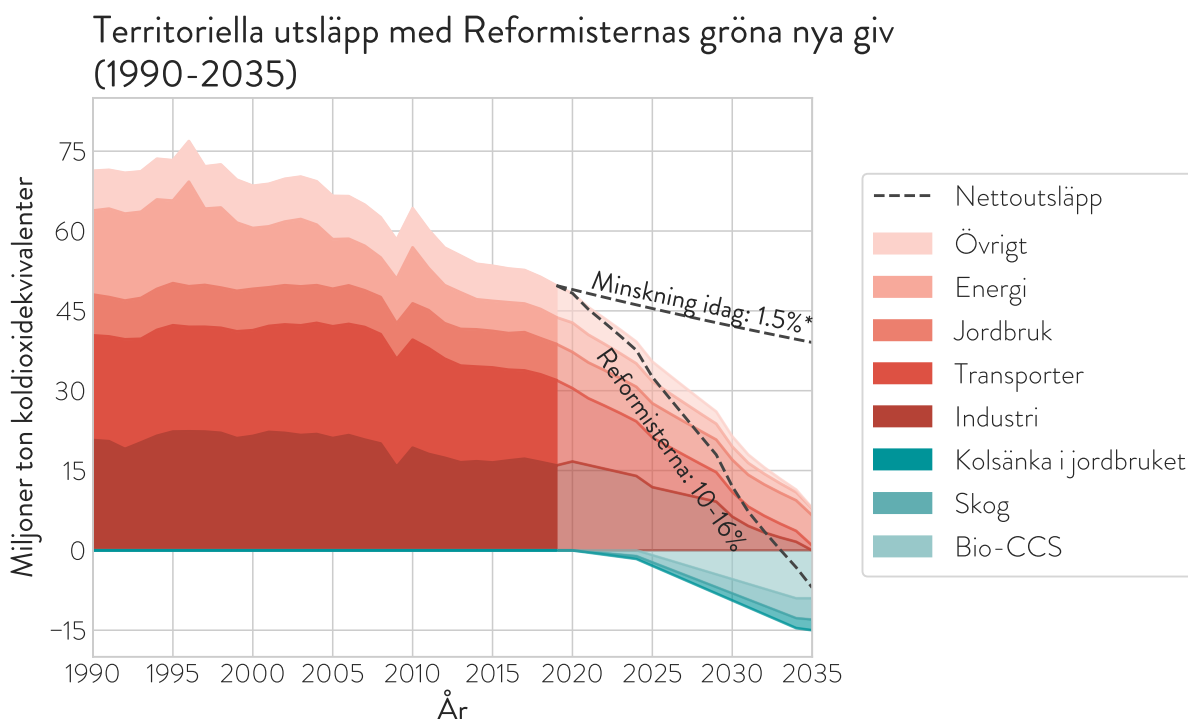
Inför bindande mål om nettonollutsläpp år 2035	Inför stoppdatum för försäljning av fossila bränslen, insatsråvaror och drivmedel
Inför bindande sektorsspecifika mål om klimatneutralitet	Inför kompletterande utsläppsmål för konsumtionsbaserade utsläpp, flyg och sjöfart
Avgiftsfinansiera negativa utsläpp via en fond	Inför krav på klimatneutralitet vid offentlig upphandling
Investeringar och offentlig samhällsplanering ska följa klimatmålen	Fasa ut klimatskadliga subventioner
Etablera en statlig investeringsbank	Stötta kommersialisering av såväl vätgas och elektrobränslen som biodrivmedel och biobränslen
Tidigarelägg åtgärder för klimatanpassning	Säkerställ tillgång till kvalificerad arbetskraft
Inför en jobbgaranti	Åtgärder mot koldioxidläckage
Involvera fackföreningsrörelse, civilsamhälle och medborgare	<ul style="list-style-type: none"> • Inför kilometerskatt för tung trafik • Verka för att klimattullar införs på EU-nivå • Utred hur Sveriges utsläppsminskningar bör hanteras inom EU ETS
Verka för en skärpning av EU:s klimatpolitik	

Sektorsspecifika styrmedel

Industri	Transporter		
Verka för utbyggnation av CCS inom industrin	Överför persontrafik från personbilar till kollektivt resande och godstrafik från väg till järnväg och fartyg		
	Stimulera förnyelse av fordonsparken	Förbud mot nyförsäljning av personbilar med bensin- och dieselmotorer	
Ge exportfrämjande myndigheter i uppdrag att öka den internationella efterfrågan på svenska hållbara lösningar	Tydliggör reduktionsplikten och säkra tillgången av hållbara drivmedel	Ersätt koldioxid- och drivmedelsskatt med kilometerskatt för transportsektorn	
	Flygsektorn <ul style="list-style-type: none"> • Skärp förslaget om reduktionsplikt för jetbränsle • Gör flygskatten mer rättvis • Stimulera utvecklingen av elflyg • Inför klimattendifferentierade start- och landningsavgifter 	Sjöfartssektorn <ul style="list-style-type: none"> • Inför reduktionsplikt för fossila fartygsbränslen • Formulera en strategi för ökad trafik och grön omställning av sjöfart och hamnar • Inför investeringsstöd för omställning av fartyg och hamnar • Inför klimattendifferentierade avgifter i sjöfarten 	
Jord- och skogsbruk		El och fjärrvärme	
Stötta återskapandet av våtmarker	Stötta utökade kolsänkor i jordbruksmark	Subventionera omfattande energieffektiviseringsprogram	Stimulera snabbare utbyggnadstakt av solel och energilagrar
Stötta produktion av biomassa	Subventionera biodiesel i lantbruket	Förenkla tillståndsprövning för elnät och andra klimatnyttiga etableringar	Lagstadga att utbyggnaden av elsystemet måste stödja klimatmålen
Stötta åtgärder för förbättrad gödselhantering	Verka för minskade utsläpp från djurhållning	Nya ägardirektiv för Vattenfall och Svenska kraftnät	Utred ägarförhållandena för det svenska elnätet
Upprätta klimatmål för skogen	Upprätta avverkningsmål för skogsbruket	Låt fastighetsskatten för vindkraftverk tillfalla kommunerna	Reformera stöd och skatter för minskad avfallsförbränning
Reformera regelverket för skogsskötsel	Avgiftsfinansiera inköp av skyddsvärd skog	Övrigt	
Ersätt skogsägare för ökade kolsänkor i skogsmark	Skydda och stärk marina kolsänkor	Fossilbränsleförbud och elektrifiering som rör arbetsmaskiner	

HUR SKULLE VÅRT SAMHÄLLE KUNNA SE UT ÅR 2035?

Med vår plan skulle Sverige bli fossilfritt och klimatneutralt redan år 2034. Då har utsläppen minskat med 85 procent jämfört med 2019. De kvarstående utsläppen kompenseras mer än väl av ökade upptag av växthusgaser i skog och mark och negativa utsläpp med hjälp av bio-CSS. Sverige skulle då vara i linje med Parisavtalets mål att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5–2 grader.

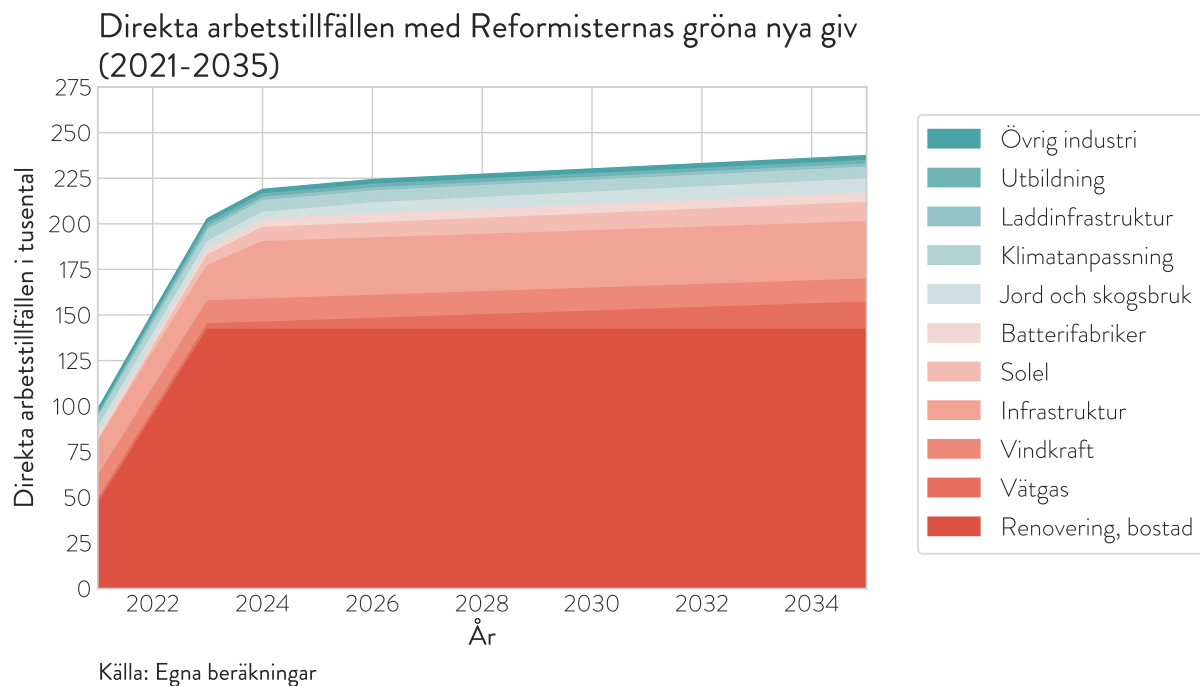

Källa: Naturvårdsverket (2020), Egna beräkningar

*Genomsnittlig minskning 2015-2019

**De negativa utsläppen (markeras med grönt i grafen) är additionella

”Näringslivet skulle också se mycket annorlunda ut. Nya industrier skulle växa fram; vind- och solkraft, vätgasproduktion, elflyg, batteritillverkning, produktion av återvunnen och förnybar plast, biobränslen, mineralgödsel och elektrobränslen. Järn- och stålindustrin, cementindustrin och raffinaderierna skulle producera fossilfria och biobaserade produkter, dessutom med sänkta kostnader för el. Byggsektorn skulle vara klimatneutral genom krav på klimatneutral offentlig upphandling och energieffektiviseringsåtgärder. Elnätet skulle ha stärkts och byggts ut. Infrastruktursatsningar och investeringar i nyindustrialisering utanför storstäderna, och en skogs- och jordbrukspolitik som tar ett större gemensamt ansvar för en levande landsbygd och hållbar skogssektor skulle också ha minskat klyftorna mellan stad och land. Genom reformer som klimatvärnskatt och grön arvs- och gåvoskatt skulle kostnader för omställningen också ha fördelats efter bärkraft och ansvar, och bidragit till att minska de ekonomiska klyftorna. Människor på landsbygden som inte har tillgång till kollektivtrafik skulle kunna köpa en subventionerad miljöbil och ha tillgång till laddstolpar i hela landet. De människor och sektorer som haft svårast att ställa om skulle få möjlighet att skola om sig och få stöd via vår föreslagna jobbgaranti.”

Full sysselsättning skulle åter kunna bli verklighet. Inom fyra år beräknas över 200 000 nya jobb kunna skapas. Den verkliga potentialen fram till 2035 är sannolikt betydligt högre. En stor del av jobben handlar om att bygga ny infrastruktur och energieffektivisera bostadsbeståndet. Många jobb skapas också genom industrins omställning. Kommuner på landsbygden skulle antligen kunna få en god ekonomi med nya jobb och industrier, infrastruktursatsningar och stärkt välfärd. Genom det större statliga ansvaret skulle också ett ekonomiskt och ekologiskt hållbart jord- och skogsbruk vara möjligt, där jobb och ekonomi inte ställs mot biologisk mångfald och klimatnytta.

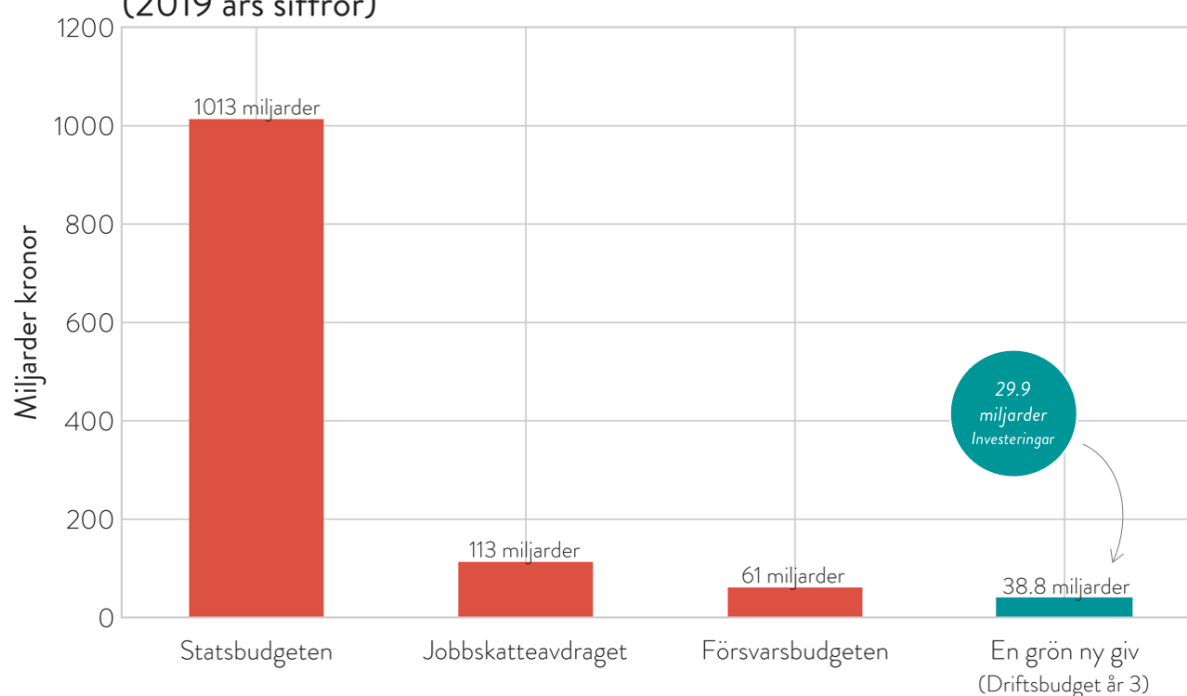
DETTA ÄR INTE BARA MÖJLIGT, DET ÄR OCKSÅ LÖNSAMT

Många har intrycket av att vi inte har råd med klimatomställningen. Men eftersom ingen haft en tydlig plan för vad som behöver göras har ingen heller kunnat räkna på kostnaderna.

Vi vill se ett nytt finanspolitiskt ramverk för att staten ska kunna lånefinansiera till investeringar i industri och infrastruktur - och på så vis ha råd att använda skattereformer till att finansiera de ökade satsningar som också krävs på utbildning, socialförsäkringssystem och välfärd. Med vårt förslag om en statlig investeringsbank så kan staten dessutom mobilisera långsiktigt kapital från den privata marknaden för investeringar. Staten ska inte stå för alla kostnader, utan vara en katalysator och dela risk med näringslivet, och i gengäld få betalt med ränta.

Statens intäkter från klimatskatter och utfasning av klimatskadliga subventioner förväntas efter tre år vara drygt 50 miljarder kronor. Den årliga kostnaden för statsbudgeten för satsningarna beräknas då vara knappt 40 miljarder kronor. Därtill kommer staten efter tre år att investera närmare 30 miljarder kronor per år i bland annat industrisatsningar, renovering av bostäder och infrastruktur. Både utgifter och investeringar planeras sedan öka under en tidsperiod för att sedan återigen minska omkring år 2035.

Kostnadsjämförelse för En grön ny giv (2019 års siffror)

Som mest beräknas nettokostnaden för en grön ny giv vara ungefär 60–75 miljarder kronor per år. Det motsvarar 1,5 procent av BNP. Det är mycket pengar, men kan jämföras med Sveriges totala statsbudget, som årligen uppgår till drygt 1 000 miljarder kronor. Kostnaden för att Sverige ska dra sitt strå till stacken för att rädda vår civilisation undan en klimatkatastrof motsvarar ungefär försvarsbudgeten och är betydligt lägre än kostnaden för jobbskatteavdragen.

Med planen skulle 475 miljoner ton koldioxidutsläpp undvikas. Ur ett samhällsperspektiv innebär det här en besparing motsvarande drygt 3 300 miljarder kronor, genom minskad klimatpåverkan. Vägs detta mot kostnaderna för en grön ny giv så skulle den samhällsekonomiska nettoytan bli mellan 2 200 och 2 400 miljarder kronor. Detta utan att ta hänsyn till nya arbetstillfällen, ökade skatteintäkter och så vidare. Att genomföra en grön ny giv är därför inte bara möjligt och önskvärt - det vore också lönsamt.

EN DÖRRÖPPNARE TILL EN BÄTTRE FRAMTID

En grön ny giv fokuserar på klimatkrisen och hur Sverige ska bli fossilfritt och klimatneutralt på 15 år. Samtidigt vet vi att klimatkrisen bara är en del av en större hållbarhetsekvation. Jordens naturresurser utarmas allt snabbare, den biologiska mångfalden slås ut i en takt som saknar motstycke miljontals år tillbaka i tiden. En rad planetära gränser kopplade till ekologisk hållbarhet riskerar att överskridas under 2000-talet, med komplexa konsekvenser som är svåra att överblicka.

De här utmaningarna hänger ihop med klimatkrisen. Problemen förvärrar varandra, samtidigt som lösningar kan understödja varandra. Tillsammans ställer de svåra frågor om ekonomisk tillväxt och kapitalismen i sig. Många forskare är idag överens om att vår tids ekonomiska tillväxtmodell är ohållbar. Däremot finns inget entydigt svar på hur en framtida, hållbar ekonomisk utvecklingsmodell bör se ut. En del hoppas att ny teknik ska lösa det mesta. Andra är lika övertygade om att världsekonomin måste krympa.

Vår utgångspunkt är mer pragmatisk. De gröna delarna av ekonomin behöver växa, de kli-

matskadliga och utarmande delarna krympa och fasas ut – och frukterna av utvecklingen behöver fördelas mer rättvist. En grön ny giv är ett reformpaket för omställning – inte planlös tillväxt. Med hjälp av offentliga satsningar och aktiv styrning av marknaden driver staten på för en ny inriktning av ekonomin. Vad slutresultatet blir i BNP-mått räknat är egentligen mindre intressant. Det är innehållet som är avgörande.

I den fullständiga versionen av vår rapport kan du läsa mer om de här bredare hållbarhetsfrågorna. Där tar vi bland annat upp frågor om biobränslen, hållbart skogsbruk, biologisk mångfald, utsläpp från investeringar, konsumtionsbaserade utsläpp och cirkulär ekonomi.

En grön ny giv gör inte anspråk på att ha alla svar. Det är ingen färdig karta för hur en socialt och ekologiskt hållbar värld ska se ut om 50 år. Men det utgör en nödvändig gir bort från en uppenbart ohållbar väg och en dörröppnare mot en hoppfullare framtid. Det är, med Ernst Wigforss ord, en provisorisk utopi - reformer som är konkreta nog att genomföras och visionära nog att verka systemförändrande. I en värld präglad av rädsla, växande klyftor och en otyglad klimatkris är det ett nödvändigt första steg mot en bättre framtid.

VILL DU GÖRA DETTA TILL VERKLIGHET? ENGAGERA DIG!

Vi alla står inför ett val. Vi kan välja mellan ett ohållbart samhälle som fortsätter att ignorera vetenskapens budskap, där vår livsmiljö förstörs, de rikare blir rikare, det gemensamma resurser inte räcker till och människor ställs emot varandra. Eller så kan vi engagera oss för förändring.

En grön ny giv är Reformisternas förslag på socialdemokratins klimatpolitik. Tillsammans med Reformisternas andra sex programförslag utgör den vår reformagenda för ett hållbart och jämlikt Sverige: ett nytt finanspolitiskt ramverk, ett nytt jämlikt skattesystem, ett nytt tryggt och jämlikt pensionssystem, en social bostadspolitik för jobb och bostad åt alla, ett demokratiskt och hållbart arbetsliv och en trygg och rättvis välfärds- och regionalpolitik. Det är med den här politiken vi vill att Socialdemokraterna möter väljarna i valet år 2022. En politik som på riktigt ingjuter hopp och framtidstro och vågar ta tag i våra gemensamma utmaningar.

Reformisterna är en socialdemokratisk förening. Vi vill se en starkare socialdemokrati. Vi är övertygade om att många människor vill vara med skapa en politik för ett bättre samhälle.

Vill du också se förändring? Engagera dig i Reformisterna för att driva vår politik och göra den till verklighet! www.reformisterna.se

Du kan läsa hela Reformisternas reformprogram här: <https://www.reformisterna.se/reform-program/vi-har-rad-med-framtiden-1>

Detta är endast en förkortad version av den fullständiga rapporten *En grön ny giv för Sverige*. Du hittar den fullständiga versionen här: <https://www.reformisterna.se/gron-ny-giv-for-sverige>

REFORMISTERNA

www.reformisterna.se

info@reformisterna.se